
KWETSBARE DOELGROEPEN EN DE MOGELIJKHEDEN VAN EEN MFO

Interview

Laatst bijgewerkt: 9 december 2020

Steeds meer bibliotheken verhuizen naar een gebouw met ook andere instellingen, een multifunctionele accommodatie (MFA). Bij een fusie met andere partijen spreken we van een multifunctionele organisatie (MFO). Zo'n samenwerking wordt vaak aangegaan met cultuurinstellingen. Dit heeft niet alleen financiële voordelen, maar zorgt ook dat mensen makkelijker de bibliotheek binnenstappen. Maar geldt dit ook voor mensen met beperkte basisvaardigheden? Hierover spreken we Annelies Berk van Cultura en Margo Kwinten van Huis73.

Ook Huis73 is een MFO. Margo Kwinten, projectleider Sociaal domein licht toe: "Zo'n 2 jaar geleden zijn 3 organisaties in Den Bosch samengegaan: de bibliotheek, Muzerije (kunst- en cultuureducatie) en Bureau Babel (ook kunst- en cultuureducatie; bemiddelingsorganisatie voor onderwijs en culturele partners).

Waar Muzerije en Bureau Babel enkel in Den Bosch werkten, was en is het werkgebied van de bibliotheek regionaal: Den Bosch en de omliggende dorpen. Dit is soms een uitdaging. Het is zoeken naar de beste manier van samenwerken. Vanaf 1 januari 2021 zal Huis73 uit 2 domeinen bestaan (Bibliotheek en Cultuur&Educatie) en een nieuwe afdeling met de focus op ondersteunen en vernieuwen van de amateurkunst en het bevorderen van cultuurparticipatie. Het sociaal domein (met daarbinnen onder andere het Taalhuis, de digivaardigheids cursussen en het IDO) zijn onderdeel van het domein Bibliotheek."

"Cultura is de culturele huiskamer van Ede", vertelt Annelies Berk, consulent van het Taalhuis. "Er zijn allerlei disciplines binnen Cultura: theater, filmhuis, kunstopleidingen, kunst- en cultuureducatie voor scholen, erfgoedcentrum, bibliotheek, taalhuis, stadswinkel en horeca. Het Taalhuis valt onder het cluster Educatie, naast de kunst- en cultuureducatie voor scholen, terwijl de bibliotheek onder Informatie en Advies valt."

Drempel voor kwetsbare doelgroep?

Margo: “Mensen met beperkte basisvaardigheden gaan het liefst naar plekken waar zij toch al komen en zich veilig voelen. Ik vraag me af of onze vestiging in de Hinthamerstraat in Den Bosch überhaupt de plek was waar de doelgroep kwam. In onze omliggende gemeenten is dit anders. Daar vormt de bibliotheek met haar Taalhuis meer het middelpunt van het dorp. Het heeft dus - volgens mij - niets te maken met of we een MFO zijn, maar met het verschil tussen de bibliotheek in de stad en die in de dorpen. In twee stadswijken hebben we daarom ook digTAALpunten geopend, een Taalhuis in mini-variant. Het streven is dat deze punten in 5 wijken in Den Bosch komen.”

Huis73: de panden van de bibliotheek en Muzerije, nu met een interne doorgang verbonden

Annelies: “De hoofdlocatie van Cultura kan een drempel vormen voor laaggeletterden. Cultura zegt: cultuur is voor iedereen. Dan kijk je ook hoe je het laagdrempeliger kunt maken. Zo is besloten om het Taalhuis niet in de openbare ruimte van Cultura te plaatsen, maar in de bibliotheek. Zo bieden we een afgeschermd hoek. Ook kijken we kritisch naar het aanbod. Laaggeletterden bereiken we niet makkelijk met cultureel aanbod. We organiseren onder meer een borstvoedingscafé en een brei-haakcafé. En we hebben afspraken met mensen van de vrijwilligers-vacaturebank die bezoekers kunnen informeren over vrijwilligerswerk en vacatures.”

“Laaggeletterden in de dorpen van Ede bereikt Cultura heel moeilijk. Om de boel open te breken, zijn we gestart met een pilot via het programma Gelderland Geletterd van Rijnbrink en de provincie. We zijn volop aan het netwerken geslagen om sleutelfiguren te vinden die contact hebben met laaggeletterden en hen kunnen wijzen op het Taalhuis. Denk aan sportcoach, dominee of leider van een muziekvereniging.”

Digitale toegankelijkheid

“We zijn bezig om de drempel te verlagen”, licht Annelies toe. “Nu moet je nog flink doorklikken op de website voor het Taalhuis, tenzij je 'Taalhuis Ede' googelt. En dan zie je een pagina met veel tekst. Dat willen we graag veranderen: meer beelden, minder tekst en sneller te vinden. De website van Taalhuis Den Haag vind ik een schoolvoorbeeld van doelgroepgericht communiceren.”

Margo: “Onze website en nieuwsbrief zijn gericht op de geletterde en digivaardige mens. Mensen met weinig basisvaardigheden zoeken niet op die manier naar informatie. Als deze mensen al naar de website komen, moeten ze flink zoeken. Op mijn to-do-lijst staat met hoofdletters: aan communicatie werken. Hiermee bedoel ik met name de mensen zelf in de wijk opzoeken.”

Voordelen MFO

“Het grote voordeel van de fusie met Muzerije is dat deze club al veel in de wijken werkte. Je kunt nu optrekken met collega’s met andere netwerken en een andere manier van werken. Ze zijn expressiever, creatiever en denken out-of-the-box. Door deze nieuwe kijk en de onverwachte contacten in de wijk kun je iets anders neerzetten”, vertelt Margo.

Annelies bevestigt dit. “De lijntjes tussen het Taalhuis en Educatie zijn nu heel kort. Wij maken veel gebruik van contacten die Educatie heeft met scholen. En je kunt zaken samen oppakken. Ook is in de aanbodgids voor het primair onderwijs het Taalhuis toegevoegd en zijn de educatie-teams bewust gemaakt van laaggeletterdheid onder ouders. Verder is er in de bibliotheek het openleercentrum voor zelfstudie, met lichte begeleiding vanuit het Taalhuis. Je legt veel makkelijker kruisverbanden. Een voorbeeld is een project voor Islamitische scholen, waarin cultuurmakelaars, leesconsulenten van de bibliotheek en medewerkers van het Taalhuis volop samenwerken.”

Interne samenwerking

“Een nadeel is dat de organisatie onpersoonlijker is vanwege de grootte”, vindt Margo. “En het is soms zoeken hoe we het beste kunnen samenwerken.” Annelies vult aan: “In de loop van 2019 zijn onderdelen zoals Klik & Tik, Digisterker en de Belastinghulp van de bibliotheek naar het Taalhuis gegaan. We zorgen dat collega's van Informatie en Advies goed weten welke vragen zij naar het Taalhuis kunnen verwijzen. Deze goede samenwerking en communicatie zullen we volgend jaar ook inzetten voor het Informatiepunt Digitale Overheid.”

december 2020